

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จากพื้นที่ชายแดนสู่พื้นที่ เศรษฐกิจใหม่ของประเทศ

คำนำ

หนังสือ “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จากพื้นที่ชายแดนสู่พื้นที่เศรษฐกิจใหม่ของประเทศ” จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนซึ่งเป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาประเทศตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา และมีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) เป็นกลไกหลักในการกำหนดนโยบาย กำกับดูแล และขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในช่วง 1 ทศวรรษที่ผ่านมา ในพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพของจังหวัดตาก เชียงราย นครพนม หนองคาย มุกดาหาร กาญจนบุรี สระแก้ว ตราด สงขลา และนราธิวาส โดยได้ส่งผลให้เกิดพัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของพื้นที่ในหลายมิติ

การยกระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ชายแดนดังกล่าว เกิดจากการดำเนินโครงการ/มาตรการ และความร่วมมืออย่างแข็งขันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้ประมวลสาระสำคัญของการดำเนินงาน ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 10 เขตฯ ชายแดนอย่างเป็นรูปธรรม และนำเสนอประเด็นสำคัญของการพัฒนาในระยะต่อไปซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการการดำเนินงานและความร่วมมือที่เข้มข้นมากยิ่งขึ้นจากทุกภาคส่วน

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการของ กพศ. และมีบทบาทสำคัญในการประสานการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนร่วมกับภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการสื่อสารข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนโยบายและผลการดำเนินงานเขตฯ ชายแดนให้แก่สาธารณะ ส่งเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือ รวมทั้งเป็นแรงสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมสานต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการกระจายความเจริญ และเสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

กองทุนศาสตร์การพัฒนาพื้นที่
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กันยายน 2568

สารบัญ

ส่วนที่ 1

ภาพรวมและ แนวคิดการพัฒนา

นโยบายและหลักการ	4
แนวคิดการพัฒนา เขตฯ ชายแดน	5
วัตถุประสงค์	6
ขอบเขตพื้นที่	10
องค์ประกอบของการพัฒนา	14
กลไกขับเคลื่อนการพัฒนา	20
	21

ส่วนที่ 2

การขับเคลื่อน การดำเนินงาน

การกำหนดกิจการเป้าหมายที่สนับสนุนการลงทุนในพื้นที่	22
การให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน	23
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร	25
การพัฒนาและบริหารจัดการแรงงาน	27
การพัฒนาด้านสังคม สาธารณสุขและความมั่นคง	28
การจัดหาและบริหารจัดการที่ราชพัสดุ (พื้นที่พัฒนา)	30
การสื่อสารและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	32
	32

ส่วนที่ 3

ความก้าวหน้าของ การขับเคลื่อน การพัฒนา

การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	34
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	35
การเติบโตของอสังหาริมทรัพย์	41
การค้าชายแดน	48
การท่องเที่ยว	49
SME และชุมชน	50
คุณภาพชีวิต	53
	54

ส่วนที่ 4

การพัฒนา ในระยะต่อไป

ความร่วมมือระหว่างภาคีขับเคลื่อนการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง	56
การประสานความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาในต่างประเทศ	58
	59

ส่วนที่

1

ภาพรวม
และแนวคิดการพัฒนา

1 นโยบายและหลักการ

นโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (เขตฯ ชายแดน) 10 แห่ง เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเชิงพื้นที่ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ซึ่งใช้ประโยชน์จากศักยภาพของพื้นที่ ความได้เปรียบของการมีที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ที่สามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตและตลาดทั้งภายในประเทศและในประเทศเพื่อนบ้าน ผสานกับโอกาสจากกรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค เพื่อกระจายความเจริญ ยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชน เสริมสร้างความมั่นคงชายแดน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตฯ ชายแดนและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง บริหารจัดการแรงงานให้มีมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการ ดึงดูดการลงทุนเข้ามาในพื้นที่ เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเขตฯ ชายแดนให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่ช่วยสร้างงาน สร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดน ทุกภาคส่วนมีบทบาทสำคัญตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบาย ขับเคลื่อนการดำเนินงาน การติดตามผลการพัฒนา และการทบทวนแนวทางการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต โดยเฉพาะในการร่วมให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน รวมถึงการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้ภาคส่วนต่างๆ ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่และประเทศโดยรวม

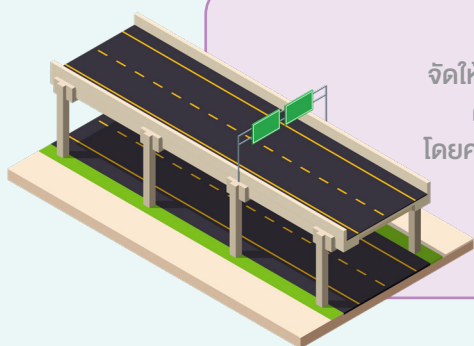
การพัฒนาพื้นที่

กำหนดขอบเขตพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพตามเขตการปกครองในระดับตำบลซึ่งได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากประชาชนและภาคส่วนในพื้นที่ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านที่มีความพร้อมเพื่อรองรับการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากลและเข้าถึงได้สะดวก โดยครอบคลุมทั้งด้านคมนาคมขนส่ง ด้านศุลกากร/ด่าน CIQ ด้านตรวจคนเข้าเมือง ระบบสาธารณูปโภค นิคมอุตสาหกรรม ชลประทานและแหล่งน้ำ

การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการลงทุน

กำหนดมาตรการและสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนในเขตฯ ชายแดน ทั้งกิจการทั่วไปและกิจการเป้าหมาย ให้ได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าพื้นที่อื่น รวมถึงให้บริการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (OSS) ด้านการลงทุนซึ่งให้ข้อมูลและประสานติดตามด้านการลงทุนในทั้ง 10 เขตฯ

การพัฒนาผู้ประกอบการและบริหารจัดการแรงงาน

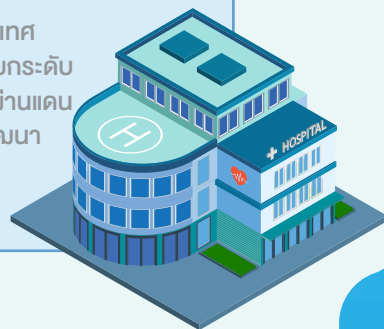
ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้เทคโนโลยีสูงขึ้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงห่วงโซาการผลิตและบริการในพื้นที่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง รวมถึงบริหารจัดการที่ดินของรัฐ เพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ ตลอดจนบริหารจัดการแรงงานและยกระดับทักษะฝีมือแรงงานในเขตฯ ชายแดน

การพัฒนาด้านสังคมและเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน

ยกระดับการให้บริการประชาชนโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อำนวยความสะดวกในการให้บริการสาธารณะและยกระดับความปลอดภัยในการสัญจรผ่านแดน การค้าชายแดน/ผ่านแดน เพื่อสนับสนุนให้เขตฯ ชายแดน เป็นเมืองน่าอยู่ที่มีการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษาสมดุลของวิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ศักยภาพ/โอกาสของพื้นที่เขตฯ ชายแดน

เป็นประตูการค้าที่สำคัญของประเทศ

ในปี 2567

มูลค่าการค้าชายแดน/ผ่านแดนรวม

1.63 ล้านล้านบาท

คิดเป็น 90%

ของมูลค่ารวมทั้งประเทศ
(1,815,666 ล้านบาท)

ช่องทางการค้า
ที่มีมูลค่าการค้า
ชายแดน / ผ่านแดน
สูงสุด 5 อันดับแรก
ของประเทศ ได้แก่

มีที่ตั้งที่มีความได้เปรียบ
เชิงการขนส่งและโลจิสติกส์
เนื่องจากอยู่บนเส้นทาง
ยุทธศาสตร์การพัฒนที่สำคัญ
ของอนุภูมิภาค (GMS Economic
Corridors และ IMT-GT
Corridors)

สามารถเชื่อมโยงการผลิตและบริการ
กับพื้นที่เกี่ยวเนื่องและพื้นที่เศรษฐกิจ
อื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ อาทิ
ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก (EEC) กรุงเทพมหานคร
พื้นที่เศรษฐกิจสำคัญในประเทศเพื่อนบ้าน
รวมทั้งสามารถเชื่อมต่อไปยังเอเชียใต้
เอเชียตะวันออก และภูมิภาคอื่นๆ

เป็นแหล่งวัตถุดิบสำคัญที่มีคุณภาพ ด้านเกษตร และด้านปศุสัตว์

ยางพารา	IVตฯ สงขลา 14% ของภาคใต้	IVตฯ นราธิวาส 7% ของภาคใต้	
อ้อยโรงงาน	IVตฯ สระแก้ว 86% ของภาคตะวันออก	IVตฯ กาญจนบุรี 47% ของภาคตะวันตก	
มันสำปะหลัง โรงงาน	IVตฯ กาญจนบุรี 73% ของภาคตะวันตก	IVตฯ สระแก้ว 40% ของภาคตะวันออก	
พืชน้ำและ ผักลอยใต้อ	IVตฯ สระแก้ว 49% ของภาคตะวันออก	28% ของภาคตะวันออก	
โคเนื้อ	IVตฯ กาญจนบุรี 31% ของภาคตะวันตก	IVตฯ ตาก 19% ของภาคเหนือ	

รวมถึงมีการทำประมงพื้นบ้าน
อย่างยั่งยืนและการแปรรูปสินค้าประมง
พื้นบ้านที่ได้มาตรฐานของกรมประมง
(เขตฯ นราธิวาส) การทำฟาร์มเพาะเลี้ยง
สัตว์น้ำชายฝั่งที่ได้มาตรฐาน GAP (ฟาร์ม
เพาะเลี้ยงปลาทะเล ในเขตฯ ตราด)
และการทำฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
ได้มาตรฐานของกรมประมง (ฟาร์ม
เพาะเลี้ยงปลานิลในเขตฯ หนองคาย
เขตฯ เชียงราย และเขตฯ มุกดาหาร

มีฐานการผลิตและบริการในพื้นที่และพื้นที่เกี่ยวเนื่องสามารถต่อยอดการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่ม

เขตฯ สงขลา

ยางพารา

เขตฯ ตาก

การผลิตสิ่งทอและ
เครื่องนุ่งห่ม

เขตฯ กาญจนบุรีและ
เขตฯ สระแก้ว

การผลิตน้ำตาล
การผลิตผลิตภัณฑ์

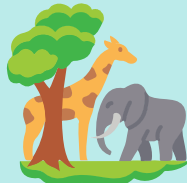
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

เขตฯ ตาก

น้ำตก
ทีลอซู

เขตฯ กาญจนบุรี

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
ทุ่งใหญ่นเรศวร

เขตฯ นราธิวาส

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
อาลา-บาลา

เขตฯ ตรัง

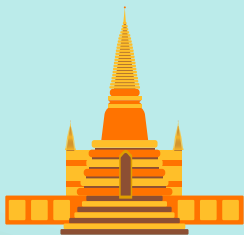

ชายหาด
และหมู่เกาะ

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญทางศาสนา

เขตฯ นครพนม

พระธาตุพนมมรรวิหาร

เขตฯ สงขลา

มัสยิดกลางดีย์นูลอิสลาม

สถานบริการทางการแพทย์

เขตฯ หนองคาย และ เขตฯ สงขลา

สถานบริการทางการแพทย์

สถาบันการศึกษา

เขตฯ สงขลา

มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์

เขตฯ เชียงราย

มหาวิทยาลัย
แม่ฟ้าหลวง

เขตฯ นครพนม

วิทยาลัย
การบินนานาชาติ

3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

2. ลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนา

3. ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน

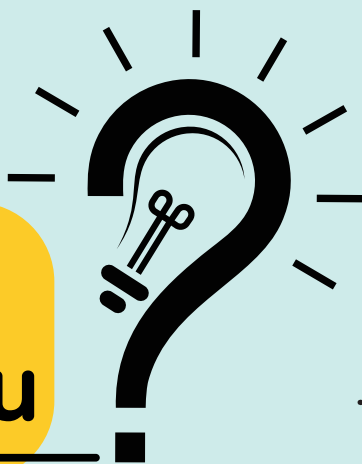
4. เสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน

รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประเทศเพื่อนบ้าน โดยภาครัฐให้การสนับสนุนในส่วนที่เป็นองค์ประกอบหลักของการพัฒนาเขตฯ ชายแดน เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการลงทุนของภาคเอกชน

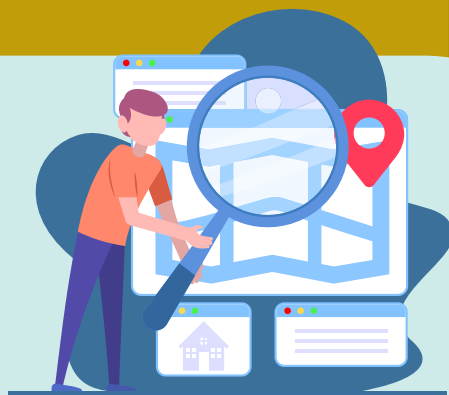

ทำไมจัดตั้งที่ พื้นที่ชายแดน

ฐานเศรษฐกิจของประเทศกระจุกตัว
อยู่ในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล
และภาคตะวันออก จึงต้อง**กระจาย**
ความเจริญสู่ภูมิภาค

พื้นที่ชายแดนมีศักยภาพเป็นช่องทางการค้า
กับประเทศเพื่อนบ้านและอนุภูมิภาค โดยการค้าชายแดน
/ผ่านแดนของจังหวัดชายแดนที่มีเขตฯในปี 2567 มีมูลค่า
รวมประมาณ 1.6 ล้านล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 90
ของมูลค่าการค้าชายแดน/ผ่านแดนทั้งหมดของประเทศ)

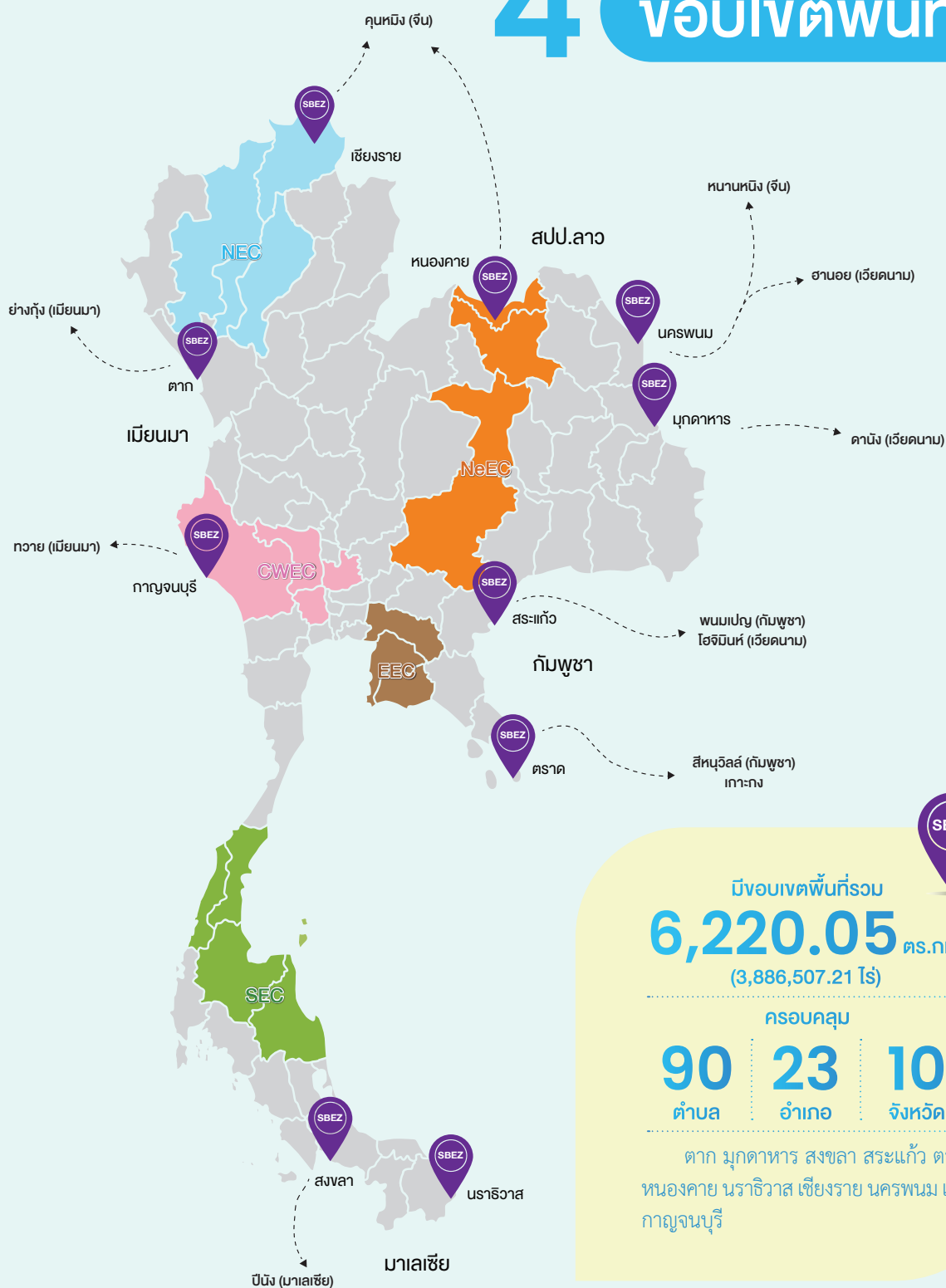
เป็นด่านแรกที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง
จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาให้พร้อมรองรับ
การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม
และความมั่นคง และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
ในปี 2558

ทำให้มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรเฉพาะพื้นที่
มากขึ้น ซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพ
และสามารถควบคุมผลกระทบที่อาจเกิด
จากการพัฒนา

เป็นการบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติทั้งด้าน
เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รวมทั้งความมั่นคง เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไป
อย่างสมดุลและยั่งยืน

4

ขอบเขตพื้นที่

มีขอบเขตพื้นที่รวม
6,220.05 ตร.กม.
 (3,886,507.21 ไร่)

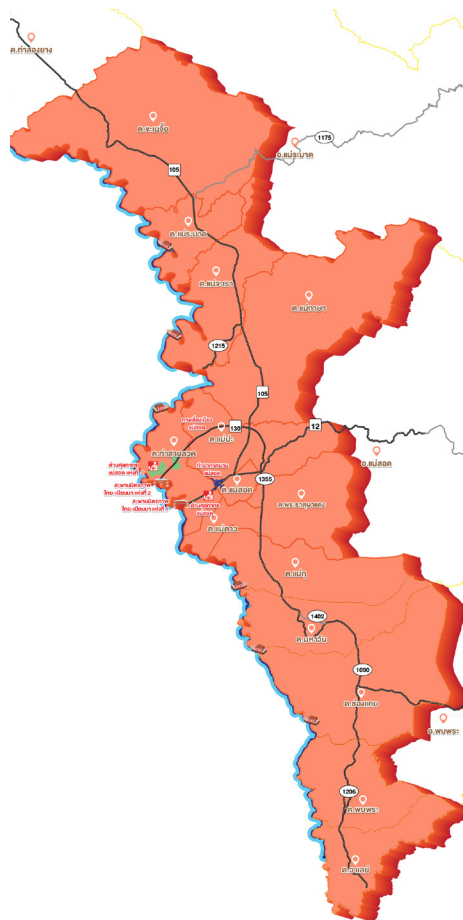
ครอบคลุม

90 | **23** | **10**
 ตำบล | อำเภอ | จังหวัด

ตาก มุกดาหาร สงขลา สระแก้ว ตราด
 หองคาย นราธิวาส เชียงราย นครพนม และ
 กาญจนบุรี

- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC)
- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC)
- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (CWEC)

- พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (SEC)
- พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SBEZ)

IVต๔ ตาก

14 ตำบล ใน 3 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอแม่สอด 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สอด ตำบลแม่ตาว ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่กาษา ตำบลแม่ปะ ตำบลแม่กุ และตำบลมทาวัน
2. อำเภอพบพระ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลพบพระ ตำบลช่องแคบ และตำบลวาลัย
3. อำเภอแม่ระมาด 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่จะเร้า ตำบลแม่ระมาด และตำบลชะเนือ

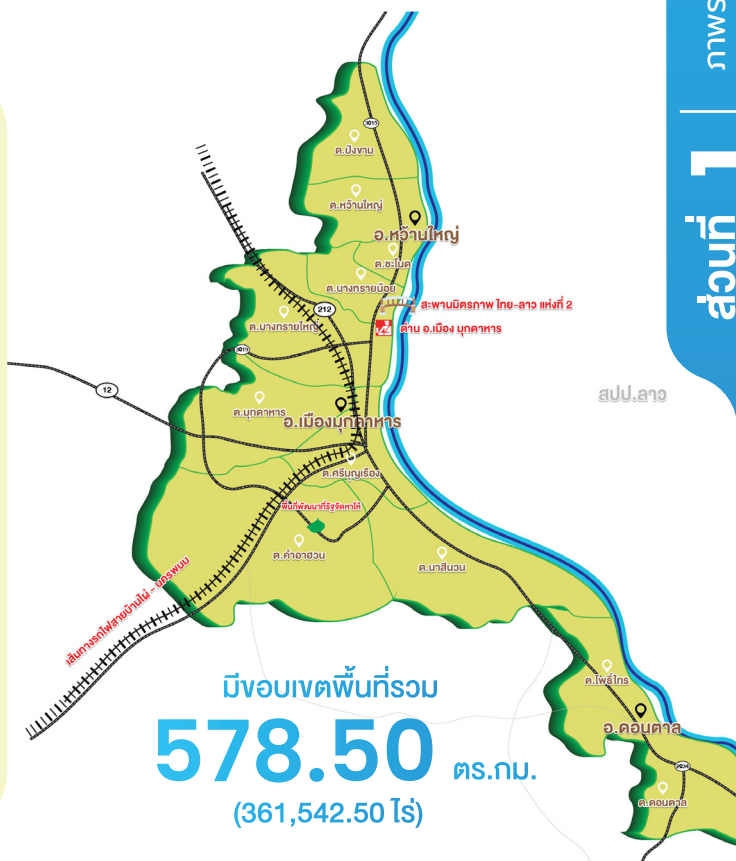
มีขอบเขตพื้นที่รวม

1,419.00 ตร.กม.
(886,875.00 ไร่)

IVต๔ มุกดาหาร

11 ตำบล ใน 3 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอเมืองมุกดาหาร 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลศรีบุญเรือง ตำบลมุกดาหาร ตำบลบางทรายใหญ่ ตำบลคำอาฮวน และตำบลนาสีนวน
2. อำเภอหว้านใหญ่ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลชะโนด ตำบลหว้านใหญ่ ตำบลบางทรายน้อย และตำบลปทุม
3. อำเภอดอนตาล 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลโพธิ์ไทร และอำเภอดอนตาล

มีขอบเขตพื้นที่รวม

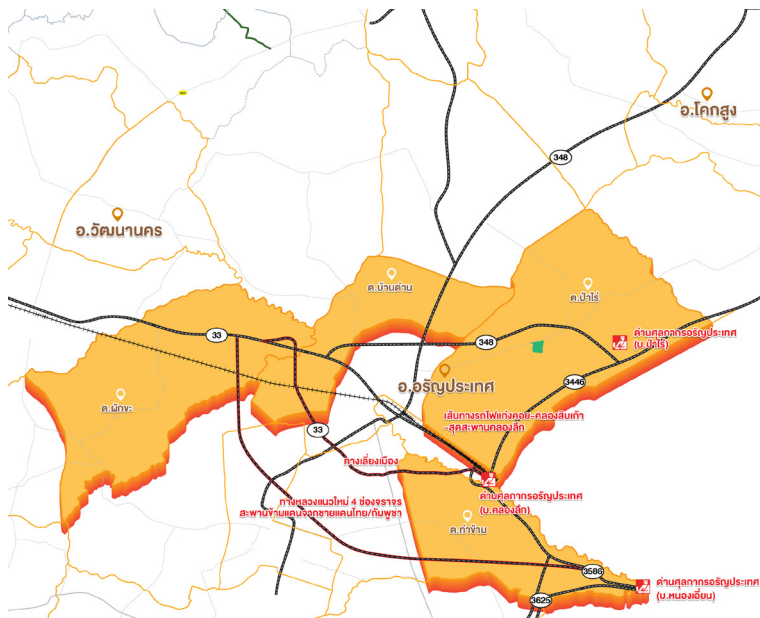
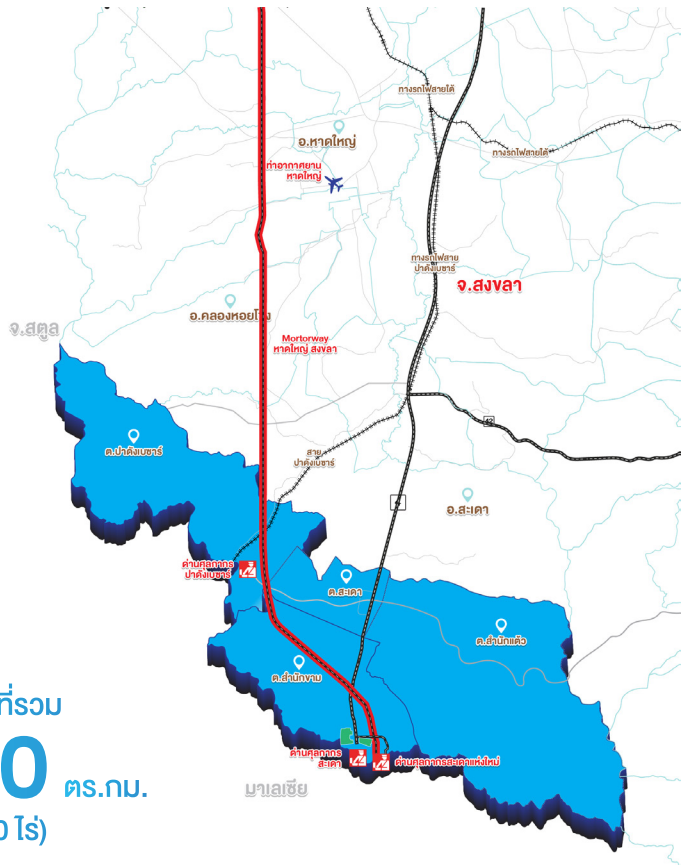
578.50 ตร.กม.
(361,542.50 ไร่)

เขตฯ สงขลา

4 ตำบล ของอำเภอสะเดา
ได้แก่

ตำบลสะเดา
ตำบลสำนักขาม
ตำบลสำนักแด้ว
และตำบลปาดังเบซาร์

มีขอบเขตพื้นที่รวม
552.30 ตร.กม.
(345,187.50 ไร่)

มีขอบเขตพื้นที่รวม
332.00 ตร.กม.
(207,500.00 ไร่)

เขตฯ สระแก้ว

4 ตำบล ใน 2 อำเภอ ได้แก่

- อำเภออรัญประเทศ
3 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้าน
ด่าน ตำบลป่าไร่ และตำบล
ท่าข้าม
- อำเภอวัฒนานคร 1 ตำบล
ได้แก่ ตำบลผักขะ

IVต๙ ตราด

3 ตำบล ของอำเภอคลองใหญ่

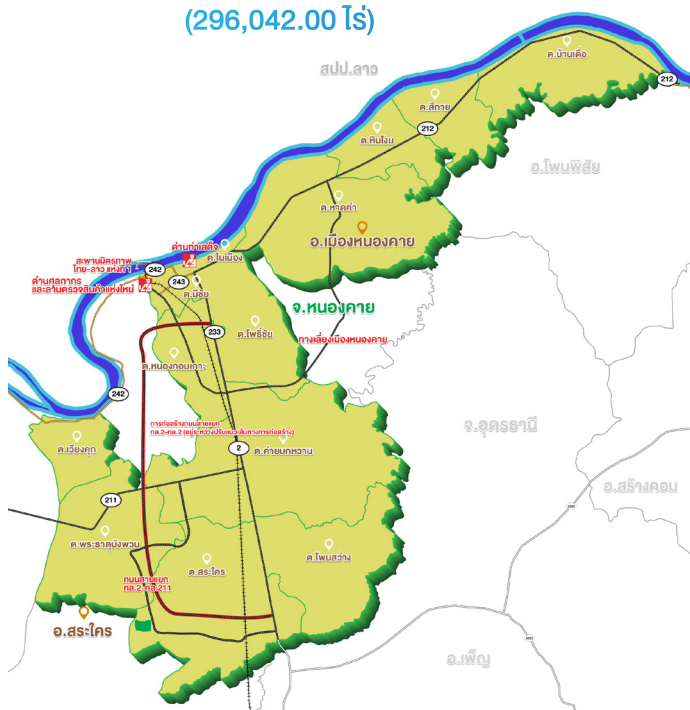
ได้แก่ ตำบลคลองใหญ่
ตำบลหาดเล็ก และ
ตำบลไม้รูด

มีขอบเขตพื้นที่รวม

50.20 ตร.กม.
(31,375.00 ไร่)

มีขอบเขตพื้นที่รวม

473.67 ตร.กม.
(296,042.00 ไร่)

IVต๙ หนองคาย

13 ตำบล ใน 2 อำเภอ ได้แก่

13 ตำบล ใน 2 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอเมืองหนองคาย 12 ตำบล

ได้แก่ ตำบลค่ายบกหวาน

ตำบลในเมือง ตำบลบ้านเตื่อ

ตำบลพระธาตุบังพวน

ตำบลโพธิ์ชัย ตำบลโพนสว่าง

ตำบลมีชัย ตำบลเวียงคุก

ตำบลสีกาย ตำบลหนองกอมเกาะ

ตำบลหาดคำ และตำบลหินโงม

2. อำเภอสระใคร 1 ตำบล ได้แก่

ตำบลสระใคร

5 องค์ประกอบของการพัฒนา

องค์ประกอบการพัฒนาเขตฯ ชายแดน เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเชิงพื้นที่ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ให้มีการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน มีดังนี้

การกำหนดกิจการเป้าหมาย
ที่ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่

การให้สิทธิประโยชน์
ส่งเสริมการลงทุน

การพัฒนาด้านสังคม
สาธารณสุขและ
ความมั่นคง

การพัฒนา
และบริหารจัดการ
แรงงาน

การสื่อสารและการมี
ส่วนร่วมในการพัฒนา
ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนา
โครงสร้างพื้นฐาน
และด้านบุคลากร

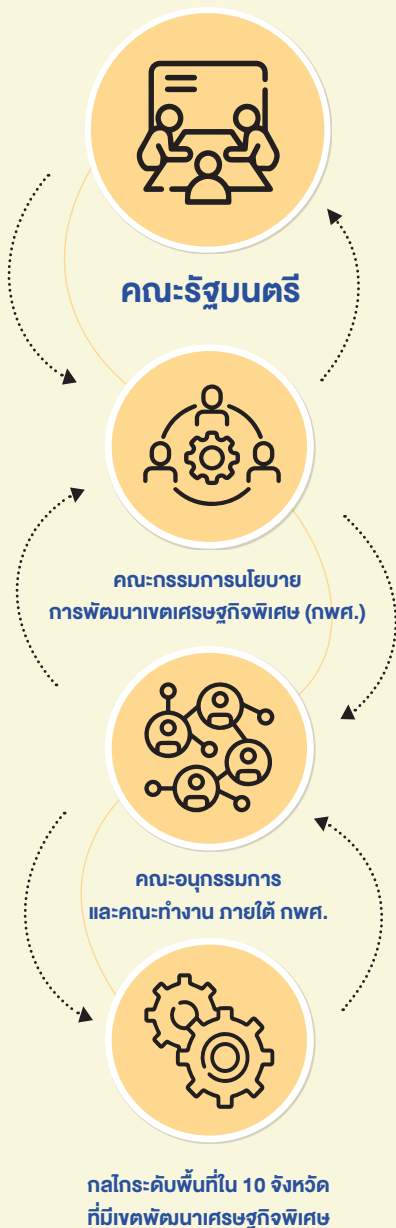

การจัดหาและบริหาร
จัดการที่ราชพัสดุเพื่อใช้
เป็นพื้นที่พัฒนา

6

กลไกขับเคลื่อนการพัฒนา

ในการขับเคลื่อนพัฒนาเขตฯ ชายแดน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบาย ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับชาติ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับดูแลการดำเนินงาน โดยมีการตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน และกลไกของจังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดน เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ควบคู่กับการติดตามความก้าวหน้าและรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อนำมาประกอบการขับเคลื่อนการพัฒนา

คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.)

- ประธาน :** นายกรัฐมนตรี (หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมาย)
- รองประธาน :** รองนายกรัฐมนตรี
- คณะกรรมการ :** รัฐมนตรี 13 คน
หัวหน้าส่วนราชการ 6 คน
ภาคเอกชน 3 คน
- ฝ่ายเลขานุการ :** เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้าราชการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2 คน
- อำนาจ/หน้าที่ :**
- เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ สักดิ์ประโยชน์ที่จะให้แก่ผู้ประกอบการ
 - กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และการบริหารจัดการ
 - กำหนดหน่วยงานที่ต้องร่วมกันดำเนินการกิจ แผนงาน/โครงการและระยะเวลาดำเนินงานของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
 - ปรับปรุงแก้ไข/ยกเลิกกฎระเบียบและติดตามความก้าวหน้าของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นระยะ

ส่วนที่

2

การขับเคลื่อน
การดำเนินงาน

การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเชิงพื้นที่ บริเวณชายแดนให้เกิดเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่เพื่อสนับสนุนการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค การเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ/สังคม เสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และเกิดการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามองค์ประกอบ การพัฒนาที่สำคัญของเขตฯ ชายแดน ดังนี้

1 การกำหนดกิจการเป้าหมาย ที่สนับสนุนการลงทุนในพื้นที่

เขตฯ ชายแดนทั้ง 10 แห่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาจากการมีทรัพยากรธรรมชาติ/วัตถุดิบในพื้นที่ที่สามารถนำมาสนับสนุนภาคการผลิตและบริการ ซึ่งในบางเขตฯ มีฐานการผลิตในประเภทกิจการที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การเข้าถึงแรงงานและตลาดในประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศในภูมิภาค และการเชื่อมโยงเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานทั้งในและต่างประเทศ โดยการลงทุนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่ส่งเสริมให้มีการประกอบการในเขตฯ ชายแดนจึงมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพ/โอกาส และความต้องการของภาคส่วนในพื้นที่

หลังจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในปี 2564-2565 คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ กำหนดพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ภายใต้ กพศ. จึงได้ให้มีการทบทวนกิจการเป้าหมายและสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนในเขตฯ ชายแดนให้สอดคล้องกับศักยภาพ/โอกาสของพื้นที่และสถานการณ์/บริบทการพัฒนา ซึ่งได้เพิ่มกิจการเป้าหมายจาก 13 กลุ่มกิจการ 72 ประเภทกิจการ เป็น 13 กลุ่มกิจการ 88 ประเภทกิจการ โดยมีกิจการที่เพิ่มเติม เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์และบริการทางการแพทย์ ซึ่งรวมถึงศูนย์แพทย์เฉพาะทาง/แพทย์แผนไทย การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์ เป็นต้น

การลงทุน !!

ในเขตฯ ชายแดนไม่ได้จำกัดเฉพาะกิจการเป้าหมาย ภาคเอกชนสามารถประกอบกิจการประเภทใดก็ได้ที่ถูกต้องตามกฎหมายและเป็นกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การพิจารณากำหนดกิจการเป้าหมายและสิทธิประโยชน์

- ครม. (20 ก.ค. 64) รับทราบและเห็นชอบตามมติ กพศ. โดยได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ กำหนดพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จภายใต้ กพศ. ทบทวนสิทธิประโยชน์และกิจการเป้าหมายใน 10 เขตฯ ชายแดน
- คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ฯ ภายใต้ กพศ. มอบหมายให้ สศช. ศึกษาและพิจารณากำหนดกิจการเป้าหมายและสิทธิประโยชน์ในเขตฯ ชายแดนร่วมกับ สกท. และ กนอ. โดยให้รับฟังความเห็นจากสภาหอการค้า และ ส.อ.ท. มาประกอบการศึกษาและพิจารณาด้วย

1

ศึกษาวิเคราะห์

ผลการพัฒนาและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

2

ประมวลร่วมกับ

ความเห็น / ข้อเสนอของจังหวัดและภาคเอกชน (มท. สอบถามความเห็น)

3

ประชุมหารือร่วมกับ

สกท. และ กนอ. ให้ได้ข้อสรุปผลการศึกษาร่วมกัน

4

พิจารณา

ให้ความเห็นชอบโดยคณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ฯ

5

ได้รับความเห็นชอบ

จาก กพศ. และ ครม.

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่ (1) เป็นกิจการที่สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสของพื้นที่

(2) สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มหรือสร้างประโยชน์ต่อเนื่อง ให้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงในพื้นที่

(3) ไม่มีแนวโน้มจะก่อมลพิษ รวมทั้งมุ่งเน้นกิจการที่เป็นที่ต้องการของตลาดในประเทศเพื่อนบ้าน มีโอกาสเชื่อมโยงเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตทั้งในและต่างประเทศ เริ่มมีการใช้เทคโนโลยี/เครื่องจักรมากขึ้น นักธุรกิจที่สนใจมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ

กลุ่มกิจการเป้าหมาย **13 กลุ่มกิจการ 88 ประเภทกิจการ**

(จากเดิม 13 กลุ่มกิจการ 72 ประเภทกิจการ)

ครอบคลุมธุรกิจ/กิจการทั้งหมดในภาคการผลิต และภาคบริการ

(การค้า การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์)

2 การให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน

เพื่อดึงดูดการลงทุนเข้ามาในพื้นที่เขตฯ ชายแดนให้สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่สร้างงานสร้างรายได้ให้ประชาชน ภาครัฐได้ให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนในเขตฯ ชายแดนในระดับสูงสุดทั้งที่เป็นภาษีและมิใช่ภาษี ประกอบด้วย การออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนโดยให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนในระดับสูงสุดสำหรับการลงทุนในกิจการเป้าหมาย และให้สิทธิประโยชน์สูงกว่าพื้นที่นอกเขตฯ สำหรับการลงทุนในกิจการทั่วไป การลดอัตราภาษีเงินได้ของบริษัท/ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล การผ่อนปรนเงื่อนไขสำหรับ SMEs และการให้สินเชื่อเพื่อการลงทุน รวมทั้งการผ่อนปรนเงื่อนไขการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากร ดังนี้

2.1 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้ออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตฯ ชายแดนเพิ่มเติม โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2566

กิจการเป้าหมาย

- ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปีแรก และลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มอีก 5 ปี

กิจการทั่วไป

- ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ปกติ 3 ปีแต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี
- กรณีเป็นกิจการในกลุ่ม A1 และ A2 ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปีอยู่แล้วให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มอีก 5 ปี

ยกเว้นอากร
ขาเข้า
เครื่องจักร

ยกเว้นอากร
ขาเข้าวัตถุดิบ
ที่ใช้ผลิต
เพื่อส่งออก

หักค่าขนส่ง
ไฟฟ้าประปา 2 เท่า
ของค่าใช้จ่ายเป็นระยะ
เวลา 10 ปี

หักค่าติดตั้งหรือ
ก่อสร้าง
สิ่งอำนวยความสะดวก
ร้อยละ 25 ของ
เงินลงทุน

สิทธิ
และประโยชน์อื่น
ที่ไม่ใช่ภาษีอากร

2.2 ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (OSS) ด้านการลงทุน

ซึ่งได้เปิดบริการให้ข้อมูลและประสานติดตามการดำเนินงานแล้วทั้ง 10 แห่ง โดยประสานข้อมูลกับ TIESC ของ สกท. ในส่วนกลาง

การส่งเสริม การลงทุน จาก BOI

มาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ เขตฯ ชายแดน

- แบ่งเป็นกรณีกิจการทั่วไปและกิจการเป้าหมาย
- 13 กลุ่มกิจการเป้าหมาย (88 ประเภทกิจการ) จะได้รับ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี
- ลดหย่อน 50% อีก 5 ปี
- ให้ใช้แรงงานต่างด้าว

มาตรการส่งเสริมการลงทุนสำหรับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

- เงินลงทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท (เดิมไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาท)
- อนุญาตให้ลงทุนใหม่ในเครื่องจักรหลัก เป็นสัดส่วน ไม่น้อยกว่า 25% (เดิม 50%)

การส่งเสริม การลงทุน จากหน่วยงาน อื่นๆ

กรมสรรพากร

ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล จาก 20%
เหลือ 10% ใน 10 รอบบัญชี

EXIM BANK

ให้สินเชื่อเพื่อการลงทุนในเขตฯ ชายแดน

กรมศุลกากร

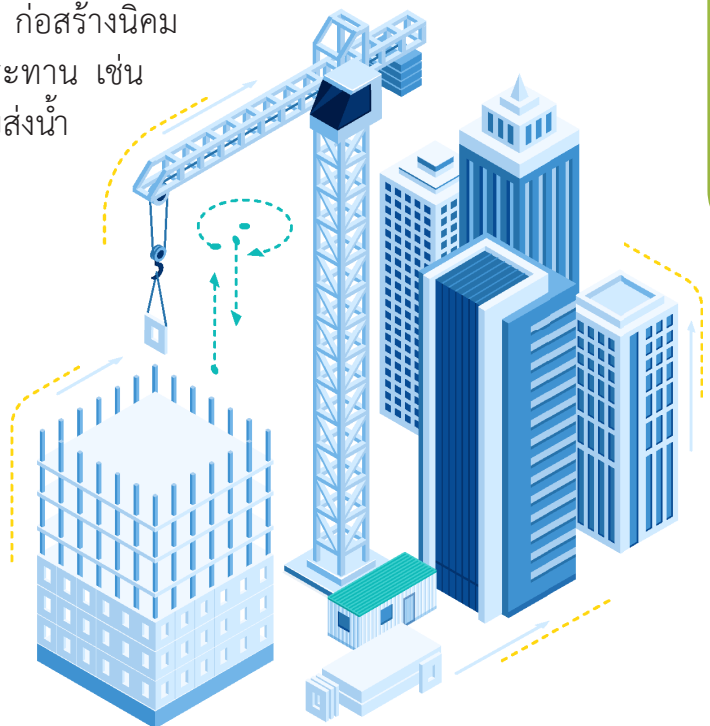
- ลดทุนจดทะเบียนของผู้จัดตั้ง คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป จาก 10 ล้านบาท เหลือ 5 ล้านบาท
- ลดทุนจดทะเบียนของผู้จัดตั้ง เขตปลอดอากร จากทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 60 ล้านบาท เป็น ไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท

3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ ด้านศุลกากร

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในเขตฯ ชายแดนให้ได้มาตรฐานและครอบคลุม และสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่เกี่ยวเนื่องเพื่อให้เขตฯ ชายแดนมีความพร้อมรองรับการลงทุนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นพัฒนาโครงข่ายด้านคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ทั้งถนน ทางรถไฟ สะพานข้ามแม่น้ำ สนามบิน และศูนย์เปลี่ยนถ่ายการขนส่งสินค้า พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการข้ามแดน/ผ่านแดนและความมั่นคง โดยพัฒนาด้านศุลกากร/ด่าน CIQ เช่น การปรับปรุงอาคารที่ทำการด้านศุลกากร การเพิ่มศักยภาพด่านสินค้าเกษตร การเพิ่มศักยภาพลานตรวจปล่อยสินค้า การจัดระบบดูแลสุขภาพธรรมชาติ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ การพัฒนาด่านตรวจสัตว์ป่า รวมถึงบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานหลักที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมบริเวณชายแดนเพื่ออำนวยความสะดวกการผ่านแดน อาทิ กรมศุลกากร (Customs) สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (Immigration) หน่วยงานที่ควบคุมเกี่ยวกับพืช สัตว์ อาหารและยา (Quarantine) และพัฒนาระบบสาธารณสุขโรคและนิคมอุตสาหกรรม โดยพัฒนาระบบไฟฟ้า ขยายเขตการประปาส่วนภูมิภาค ก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม พัฒนาระบบชลประทาน เช่น แหล่งน้ำ สถานีสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ แก้มลิง เป็นต้น

ภาครัฐได้ลงทุน
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ปัจจุบันการดำเนินงานส่วนใหญ่แล้วเสร็จ
โดยปีโครงการสำคัญก็ทยอยแล้วเสร็จ
ในช่วงปี 2565 - 2569

4

การพัฒนาและบริหารจัดการแรงงาน

ภาครัฐได้ดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้เขตฯ ชายแดนมีจำนวนแรงงานเพียงพอและมีทักษะฝีมือแรงงานสอดคล้องกับกิจการเป้าหมายที่ส่งเสริมให้มีการลงทุน รวมทั้งการเฝ้าระวังและลดความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรคติดต่อข้ามพรมแดนและการลักลอบนำเข้าแรงงานผิดกฎหมาย โดยได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานในพื้นที่พัฒนา ทักษะฝีมือแรงงานไทย คຸ້ມຄອງສາວສດິກແຮງງານ บริหารจัดการแรงงานต่างด้าวแบบไป-กลับ ออกมาตรการให้แรงงานต่างด้าวตรวจและประกันสุขภาพ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลแรงงานเข้า-ออกประเทศ โดยสรุปได้ ดังนี้

4.1 การพัฒนาแรงงานและพัฒนา ระบบตรวจ/ประกันสุขภาพ แรงงานต่างด้าว

มีการดำเนินการในด้านต่างๆ ดังนี้

1) การพัฒนาศักยภาพและทักษะฝีมือแรงงานไทยให้มีความสามารถสอดคล้อง

กับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในเขตฯ ชายแดน พัฒนาศูนย์ภาษาและจัดหาครูฝึกการศึกษาเพื่อยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน/ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน อาทิ ชุติฝึกอบบรมและทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ชุติปฏิบัติการระบบอัตโนมัติ อุตสาหกรรมชุติฝึกเครื่องจักรกล/รถยนต์/รถจักรยานยนต์/เครื่องปรับอากาศ

2) การคຸ້ມຄອງສາວສດິກແຮງງານ/ส่งเสริมและพัฒนาไม่ให้มีการใช้แรงงานผิดกฎหมาย บริหารแรงงานสัมพันธ์ ให้คำปรึกษาและเฝ้าระวังความขัดแย้งในสถานประกอบการ

3) การตรวจสอบสุขภาพแรงงานต่างด้าว
ทุกรายเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง
โดยสถานบริการของรัฐ และต้องมีประกันสุขภาพ
ตามช่วงเวลาทำงานในไทย

4) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือ
อัตโนมัติเพื่อตรวจสอบแรงงานต่างด้าว
ในการเข้า-ออกประเทศ

4.2 การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวแบบไป-กลับ หรือตามฤดูกาล

ตามมาตรา 64 แห่งพระราช
กำหนดการบริหารจัดการการทำงาน
ของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยแรงงานเมียนมา
และกัมพูชาสามารถเข้ามาทำงานในพื้นที่
ชายแดนได้โดยใช้เอกสารผ่านแดนเพื่อขอ
ใบอนุญาตทำงานได้คราวละ 90 วัน และ
พำนักได้คราวละ 30 วัน ปัจจุบันเขตฯ
สระแก้ว ตราด ตาก เชียงราย และกาญจนบุรี เปิดบริการจดทะเบียนแรงงานในลักษณะ
ไป-กลับได้แล้ว

การจัดตั้งและเปิดให้บริการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานในเขตฯ ชายแดน 10 แห่ง
และมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่เขตฯ ชายแดน ระหว่างเดือนตุลาคม 2560 –
25 ธันวาคม 2567 ทุกสัญชาติ รวมจำนวนทั้งสิ้น 681,300 คน แยกเป็นแรงงานที่เข้ามา
ทำงานในลักษณะไป-กลับหรือตามฤดูกาล (มาตรา 64) แห่งพระราชกำหนดการบริหาร
จัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 548,968 คน
เป็นแรงงานกัมพูชา 222,689 คน และแรงงานเมียนมา 326,279 คน รวมทั้งมีการตรวจ/
ประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน
ไทยตามกิจการเป้าหมาย ตลอดจนมีการพัฒนาฝึกอบรมฝีมือแรงงานไทยโดยกระทรวง
แรงงาน เพื่อให้แรงงานมีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม
ในพื้นที่เขตฯ ชายแดนรวมประมาณ 8,000 คน/ปี

5

การพัฒนาด้านสังคม สาธารณสุข และความมั่นคง

ครอบคลุมการพัฒนา ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและ ความมั่นคง รวมทั้งสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการประกอบกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของ ประชาชนที่ดีขึ้น โดยครอบคลุม การดำเนินงาน ดังนี้

5.1 ด้านสาธารณสุข

เพิ่มศักยภาพการให้บริการของโรงพยาบาลทั้งในการก่อสร้างอาคารพักผู้ป่วยใน-ผู้ป่วยนอก อาคารรักษาผู้ป่วย อาคารคลอด-ผ่าตัด อาคารรักษาโรกระดับสูง-ศูนย์หัวใจ-ศูนย์มะเร็ง-ผ่าตัด และวินิจฉัยโรค ศูนย์ไตเทียม อาคารบำบัดและส่งเสริมสุขภาพ อาคารพุกุศลการทางการแพทย์ การจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย เช่น เครื่องช่วยหายใจ เครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจ เครื่องเอกซเรย์เคลื่อนที่ และการจัดการบริการทางการแพทย์ เช่น รถเอกซเรย์เคลื่อนที่-รถตู้พยาบาลฉุกเฉินระดับสูงพร้อมเครื่องช่วยหายใจและเครื่องกระตุ้นหัวใจ รวมถึงจัดสรรงบประมาณเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อ โรคอุบัติใหม่และภัยสุขภาพ

5.2 การวางผังเมือง

กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตฯ ชายแดน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาและ ศักยภาพของพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการขยาย ตัวทางเศรษฐกิจ และรักษาสภาพแวดล้อมที่ดี ของการอยู่อาศัยทั้งในเขตเมืองและชนเมือง เช่น การวางผังพื้นที่และจัดทำผังเมืองรวม การวางผังโครงข่ายคมนาคมและขนส่ง/ระบบ สาธารณูปโภค/ระบบระบายน้ำ และการพัฒนา พื้นที่ชุมชนเมืองชายแดน รวมทั้งการกำหนด ความหนาแน่นของอาคาร กิจกรรม และ ประเภทโรงงาน ตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

5.3 การเสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน

เพิ่มศักยภาพของด่าน CIQ บริเวณชายแดน ในการตรวจ คัดกรอง และเฝ้าระวังความเสี่ยงต่างๆ อาทิ การยกระดับศักยภาพด่านสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบตรวจจับใบหน้าบุคคลเฝ้าระวัง และระบบสารสนเทศสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (Personal Identification and Blacklist Immigration Control System: PIBICS) และให้มีการจัดทำและดำเนินการ

ตามแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคงของสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

5.4 การพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่

พัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ไฟฟ้า ประปา และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ได้มาตรฐานและให้บริการได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งมีด้านพรมแดนที่ทันสมัย มีระบบรับรองหนังสือผ่านแดนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนมีการพัฒนา Co-working space และศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน การปลูกป่า และพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมให้เป็นเมืองน่าอยู่ที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

5.5 การสนับสนุนการขับเคลื่อนเขตฯ ชายแดนในระดับพื้นที่

เช่น การเสริมศักยภาพที่ทำการปกครองจังหวัดและที่ทำการปกครองอำเภอ เพื่ออำนวยความสะดวกการบริหารงาน ประสานงานระหว่างในพื้นที่และส่วนกลาง และสำรวจพื้นที่และติดตามการดำเนินงานการพัฒนาเขตฯ ชายแดนในระดับพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรรองรับการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ ตลอดจนการจัดกิจกรรมขยายการค้าการลงทุนและพัฒนาผู้ประกอบการ เช่น การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการลงทุน การจัดประชุมนักลงทุน การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายนักลงทุน เป็นต้น

6

การจัดหาและบริหารจัดการ ที่ราชพัสดุ (พื้นที่พัฒนา)

ภาครัฐได้จัดหาพื้นที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในเขตฯ ชายแดนและนำมาบริหารจัดการเพื่อนำร่องการพัฒนาให้เอกชนเช่า ดำเนินโครงการลงทุนหรือให้หน่วยราชการใช้ประโยชน์ ซึ่งที่ราชพัสดุที่นำมาใช้เป็นพื้นที่พัฒนาดังกล่าวมีเนื้อที่รวมคิดเป็นสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 0.3 ของพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตฯ ชายแดนทั้งหมด โดยที่ราชพัสดุในเขตฯ สงขลา และเขตฯ สระแก้วได้ให้ กนอ. เช่าพัฒนานิคมอุตสาหกรรมซึ่งปัจจุบันเปิดให้นักลงทุนเข้าใช้พื้นที่แล้ว และที่ราชพัสดุในเขตฯ ตาก และเขตฯ สระแก้ว ได้ให้กรมศิลปากรเข้าใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านศิลปากร ขณะที่ที่ราชพัสดุในเขตฯ ตราด เขตฯ นครพนม และเขตฯ กาญจนบุรี เปิดประมูลได้เอกชนผู้ได้รับสิทธิพัฒนาพื้นที่และลงนามสัญญาเช่าที่ดินจากกรมธนารักษ์เพื่อดำเนินโครงการลงทุน

03 พื้นที่

เอกชนเช่าใช้ประโยชน์

- ตราด 895 ไร่
- กาญจนบุรี 2,979 ไร่
- นครพนม 1,335 ไร่

ภาพร่างโครงการพัฒนาของเอกชน (Golden Gateway) ในพื้นที่พัฒนา (ตราด)

03 พื้นที่

กนอ./หน่วยงานราชการเช่าใช้ประโยชน์

การลงทุนของ กนอ. ในพื้นที่สระแก้ว

การลงทุนของ กนอ. ในพื้นที่สงขลา

- สระแก้ว 1,186 ไร่
- สงขลา 1,069 ไร่
- ตาก (แปลงที่ 2) 671 ไร่

7

การสื่อสารและการมีส่วนร่วม ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการสื่อสารต่อสาธารณะและในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง และการสนับสนุนให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายและการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ซึ่ง กพศ. ได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564 ที่ให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาประกอบการพิจารณา สำหรับในด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ คณะอนุกรรมการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ ภายใต้ กพศ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ได้จัดทำแผนการตลาดและประชาสัมพันธ์ในพื้นที่เขตฯ ชายแดน และดำเนินการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง อาทิ การจัดกิจกรรม Roadshow การจัดประชุมและสัมมนา สื่อวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้าใจ

ของสาธารณะต่อนโยบายการพัฒนาและความก้าวหน้าของการพัฒนาเขตฯ ชายแดน ควบคู่กับการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะ ใน 13 กลุ่มกิจการเป้าหมาย 88 ประเภทกิจการ ซึ่งได้เผยแพร่ผ่านชุดข้อมูลประชาสัมพันธ์ เขตฯ ชายแดน ดังนี้

ชุดข้อมูลการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูล : เขตฯ ชายแดน

1

ข้อมูลสรุปภาพรวมการพัฒนา
เขตฯ ชายแดน

2

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
เขตเศรษฐกิจพิเศษ

3

วิดิทัศน์
เรื่อง เขตฯ ชายแดน

4

วิดิทัศน์ เรื่อง ประเด็นคำถามที่พบบ่อย
ของเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ส่วนที่

3

ความก้าวหน้า
ของการขับเคลื่อน
การพัฒนา

ตั้งแต่มีการประกาศกำหนดให้ 10 พื้นที่บริเวณชายแดนของไทยเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาครัฐได้สนับสนุนการพัฒนาในองค์ประกอบการพัฒนาที่สำคัญทั้งในด้านการให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร การพัฒนาด้านสังคมและสาธารณสุข การบริหารจัดการแรงงาน การให้บริการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนและแรงงาน การจัดหาและบริหารจัดการที่ราชพัสดุเพื่อใช้เป็นพื้นที่พัฒนาให้เอกชนลงทุน ส่งผลให้การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมีความก้าวหน้าและสามารถดึงดูดการลงทุนได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการลงทุนสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2568) เขตฯ ชายแดนมีการลงทุนจากภาคเอกชนรวมทั้งสิ้น 54,523 ล้านบาท ซึ่งเป็นการลงทุนจากนักลงทุนทั้งรายใหญ่และ SMEs ผ่านการให้สิทธิประโยชน์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) และดำเนินการลงทุนแล้ว

1) โครงการลงทุนและประเภทกิจการ 92 โครงการ วงเงิน 26,471.67 ล้านบาท (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนทั้งหมด 131 โครงการ วงเงิน 30,996.34 ล้านบาท) โดยเป็นกิจการเป้าหมาย 70 โครงการ มูลค่า 22,518.77 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นกิจการการผลิตเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประกอบเครื่องแต่งกาย และเคหะสิ่งทอ กิจการผลิตหรือถนอมอาหาร เครื่องดื่ม วัตถุดิบอาหารหรือสิ่งปรุงแต่งอาหาร กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก และเป็นกิจการทั่วไป 22 โครงการ มูลค่า 3,952.90 ล้านบาท

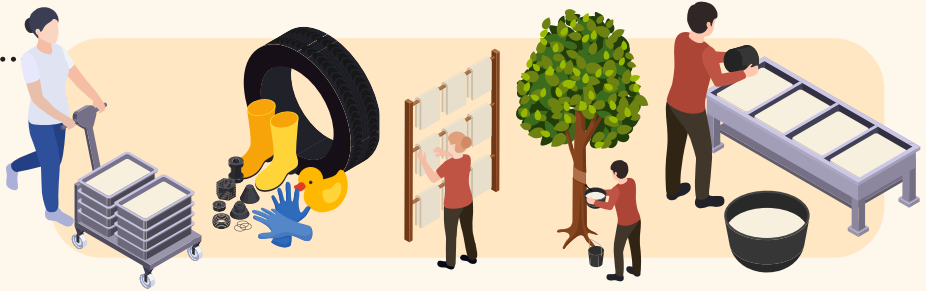
ตัวอย่างกิจการที่ลงทุนในเขตฯ ชายแดน

1. กิจการผลิตหรือ
ถนอมอาหาร เครื่องดื่ม
วัตถุเจือปนอาหาร
(Food Additive) หรือ
สิ่งปรุงแต่งอาหาร
(Food Ingredient)

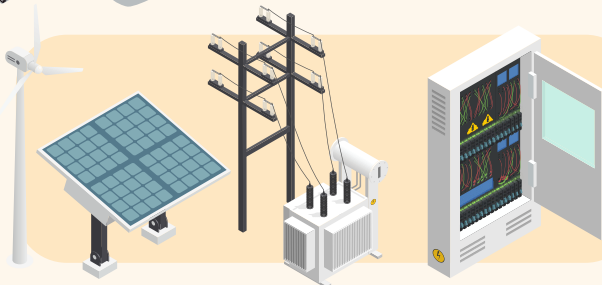
2. กิจการผลิต
ผลิตภัณฑ์พลาสติก
สำหรับสินค้าอุปโภค
เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติก

3. กิจการ
แปรรูปยาง
ขั้นต้น

4. กิจการผลิตเครื่องมือแพทย์
ชนิดอื่นๆ (ยกเว้นการผลิต
เครื่องมือแพทย์จากผ้า
หรือเส้นใยชนิดต่างๆ)

5. กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้า
หรือ พลังงานไฟฟ้าและ
ไอน้ำจากขยะ หรือเชื้อเพลิง
จากขยะ (Refuse
Derived Fuel)

6. กิจการ
ศูนย์กระจายสินค้า
ด้วยระบบที่ทันสมัย

เมื่อพิจารณาเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (09) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ได้กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนาเขตฯ ชายแดน ที่กำหนดให้การลงทุนในพื้นที่ เขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาทในช่วง 5 ปี ซึ่งการพัฒนาเขตฯ ชายแดน สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยในปี 2561 – 2565 มีมูลค่าการลงทุนรวมประมาณ 25,000 ล้านบาท และในช่วงปี 2566 – 2567 มีมูลค่าการลงทุนรวมประมาณ 14,000 ล้านบาท

2) โครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจาก สกท. สนับสนุนให้เกิดการจ้างงานให้แก่ เขตฯ ชายแดนและพื้นที่โดยรอบกว่า 12,687 อัตรา เป็นแรงงานไทย 7,228 อัตรา และแรงงานต่างด้าว 5,459 อัตรา โดย เขตฯ ตาก มีอัตราการจ้างงานสูงที่สุด โดยเฉพาะแรงงานต่างชาติ รองลงมา ได้แก่ เขตฯ สงขลา และเขตฯ สระแก้ว ตามลำดับ

3) การลงทุนของต่างชาติ มีนักลงทุนจาก 8 สัญชาติ (มาเลเซีย จีน เนเธอร์แลนด์ ไต้หวัน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ร่วมลงทุนไทย-อินเดีย และสิงคโปร์) เข้ามาลงทุนในเขตฯ ชายแดน รวม 28 โครงการ มูลค่า 4,216.58 ล้านบาท (จากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน 42 โครงการ มูลค่า 5,643.73 ล้านบาท)

4) การเชื่อมโยงและเกิดเป็นคลัสเตอร์การผลิตและบริการ ปัจจุบันการผลิตในเขตฯ ชายแดนในบางประเภทกิจการได้เชื่อมโยงและเกิดเป็นคลัสเตอร์การผลิตและบริการที่ครบวงจรในพื้นที่และมีการเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นเพิ่มมากขึ้น ได้แก่

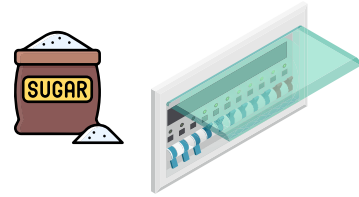
1

การผลิตถุงมือยางทางการแพทย์และการเกิดคลัสเตอร์ยางครบวงจร (น้ำยางข้น-ถุงมือยาง-เข้าเชรามิกหลอมถุงมือยาง) ในเขตฯ สงขลา

ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการใช้ถุงมือยางในตลาดโลกเพิ่มขึ้นจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 จึงมีการขยายกำลังการผลิตถุงมือยางและการตั้งโรงงานใหม่ในไทยมากขึ้นเพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์ดังกล่าว

2

การผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในเขตฯ สระแก้ว

ส่งไปประกอบในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และการเกิดคลัสเตอร์การผลิตขนมหวานของบริษัทที่มีชื่อเสียง (น้ำตาล-ขนมต่างๆ-บรรจุหีบห่อ)

3

การผลิตพืชเกษตรและไฟฟ้าชีวมวลในเขตฯ หนองคาย

ซึ่งสามารถสนับสนุนการเป็นระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจชีวภาพแห่งใหม่ รวมทั้งเขตฯ หนองคายมีบทบาทเพิ่มขึ้นในด้านการค้า การขนส่งและโลจิสติกส์ จากการเป็นประตูเศรษฐกิจสำคัญของประเทศที่สามารถเชื่อมโยงเพื่อใช้ประโยชน์จากเส้นทางรถไฟความเร็วสูงลาว-จีน

4

การผลิตวัตถุดิบ/สินค้าเกษตร การท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตฯ เชียงราย

โดยมีการลงทุนของจีนเพื่อใช้วัตถุดิบ/สมุนไพรในพื้นที่มาผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในสปาซึ่งส่งออกไปประเทศจีน มีการขยายสาขาของโรงพยาบาลจากกรุงเทพฯ เพื่อรองรับลูกค้าส่วนหนึ่งจากประเทศเพื่อนบ้าน และสามารถเชื่อมโยงวัตถุดิบและการบริการกับระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC) โดยเฉพาะเชื่อมโยงกับเชียงใหม่ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และสำคัญซึ่งเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรม

5

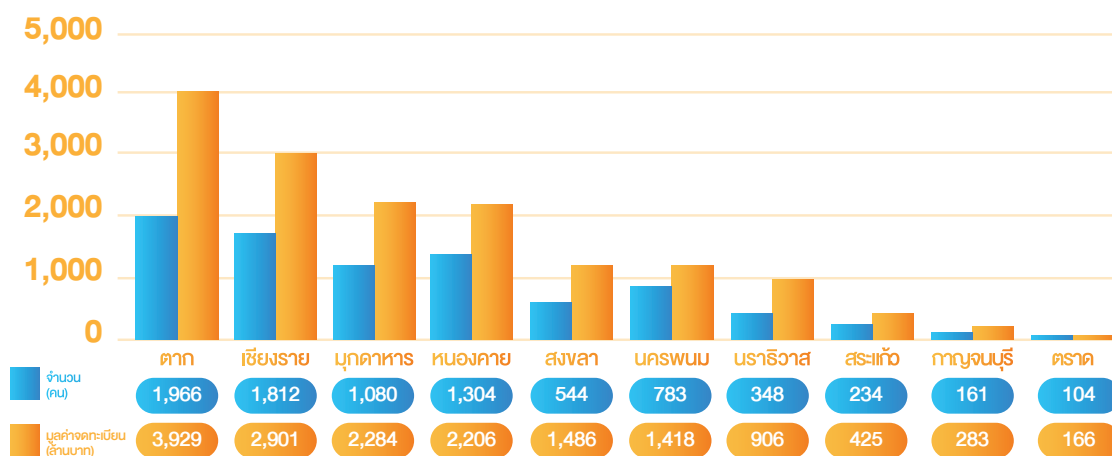
การผลิตสินค้าอุปโภค-บริโภคในเขตฯ ตาก

ประเภทกิจการที่ลงทุนในเขตฯ ตากกว่าร้อยละ 85 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าอุปโภค-บริโภค อาทิ การผลิตเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตไฟฟ้า การคัดคุณภาพ/บรรจุ และเก็บรักษาพืช ผัก ผลไม้ ซึ่งส่งไปแปรรูป/จำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ เช่น ผลิตภัณฑ์พลาสติก และสินค้าอุปโภค/บริโภคส่งไปเมียนมา การผลิตผ้าลูกไม้ส่งออกไปญี่ปุ่น

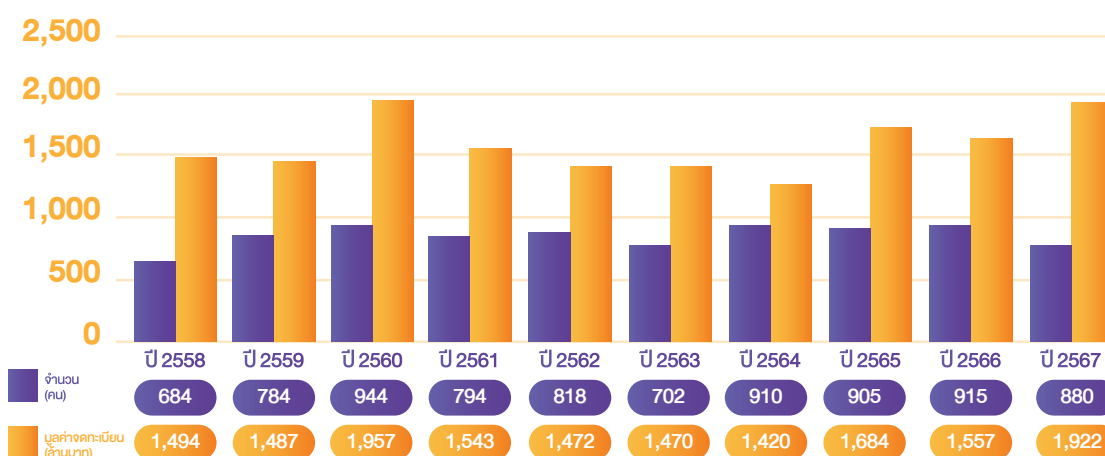
1.2 การจัดตั้งธุรกิจใหม่

มีมูลค่าทุนจดทะเบียนสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2568) รวม 16,583.45 ล้านบาท 8,782 ราย โดยส่วนใหญ่เป็น SMEs สูงถึงร้อยละ 98 มีประเภทกิจการ อาทิ ก่อสร้างอาคารทั่วไป โลจิสติกส์ ผลิตเสื้อผ้า อสังหาริมทรัพย์ และโรงแรม รีสอร์ทและห้องชุด ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์จากไม้แปรรูป

แผนภาพแสดงจำนวนและมูลค่าทุนจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจใหม่ใน 10 เขตฯ ชายแดน
(สะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2567)

แผนภาพแสดงจำนวนและมูลค่าทุนจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจใหม่ใน 10 เขตฯ ชายแดนรายปี

1.3 โครงการลงทุนของภาคเอกชนใน (พื้นที่พัฒนา)

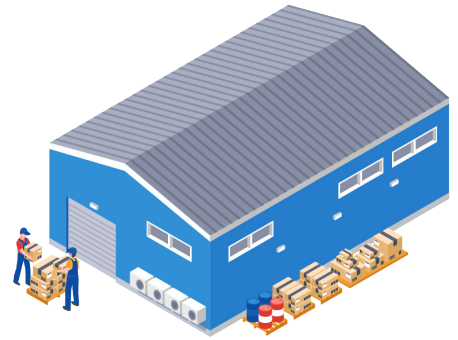
มีมูลค่ารวมประมาณ 5,000 ล้านบาทโดยเป็นการพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์จากศักยภาพ/โอกาสของพื้นที่ในเขตฯ ตราด นครพนม และกาญจนบุรี

พื้นที่พัฒนาเป็นที่ดินของรัฐ
ที่นำมานำร่องให้เอกชนเช่าและส่วนราชการ
ใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่ผืนเล็กๆ ในเขต
พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คิดเป็นสัดส่วน
ประมาณร้อยละ 0.3 เท่านั้น

1.4 การจัดตั้งเขตปลอดอากร และสินค้ากักตุน

ในเขตฯ ตาก เขตฯ หนองคาย และเขตฯ สงขลา
และคลังสินค้ากักตุนในเขตฯ ตาก เขตฯ มุกดาหาร
เขตฯ สงขลา เขตฯ หนองคาย และเขตฯ เชียงราย
วงเงินรวม 510 ล้านบาท ซึ่งขอรับสิทธิประโยชน์
ของกรมศุลกากร

1.5 การให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า แห่งประเทศไทย (Exim Bank)

เพื่อการลงทุนในเขตฯ เชียงราย เขตฯ สงขลา เขตฯ ตาก และเขตฯ หนองคาย
วงเงินรวม 121 ล้านบาท

2

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาเขตฯ ชายแดน ซึ่งช่วยสนับสนุนการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและข้ามพรมแดน และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนจากการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน รวมทั้งประชาชนได้เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐานมากขึ้น โดยภาครัฐได้พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในเขตฯ ชายแดนกว่า 200 โครงการ ซึ่งโครงการส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณจากแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ จนปัจจุบันทั้ง 10 เขตฯ ชายแดนมีการพัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่มาเป็นลำดับ โดยมีโครงการที่สำคัญ ดังนี้

พัฒนาแล้วเสร็จ

รวม **150** โครงการ

คมนาคมขนส่ง 65 โครงการ

ด้านศุลกากรและด่านชายแดน 40 โครงการ

สาธารณูปโภค 43 โครงการ

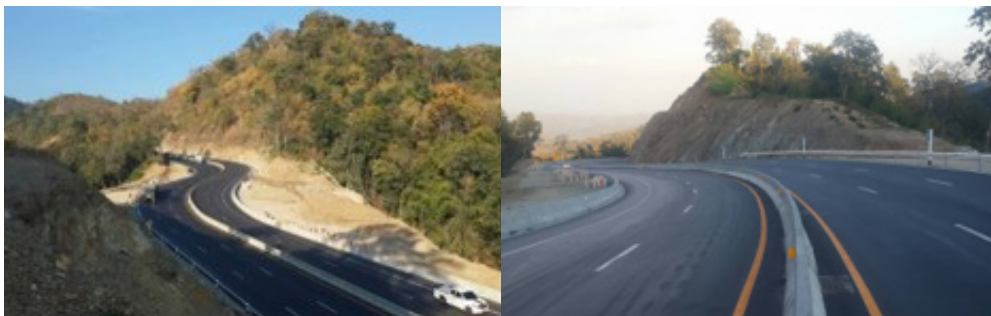
นิคมอุตสาหกรรม 2 โครงการ

2.1 ด้านคมนาคมขนส่ง

1) ทางบก : สะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ 2 พร้อมทางเลี่ยงเมือง และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 ตาก-แม่สอด (4 ช่องจราจร) (IVTC ตาก)

สะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ 2

ทางหลวงหมายเลข 12 (ตาก-แม่สอด)

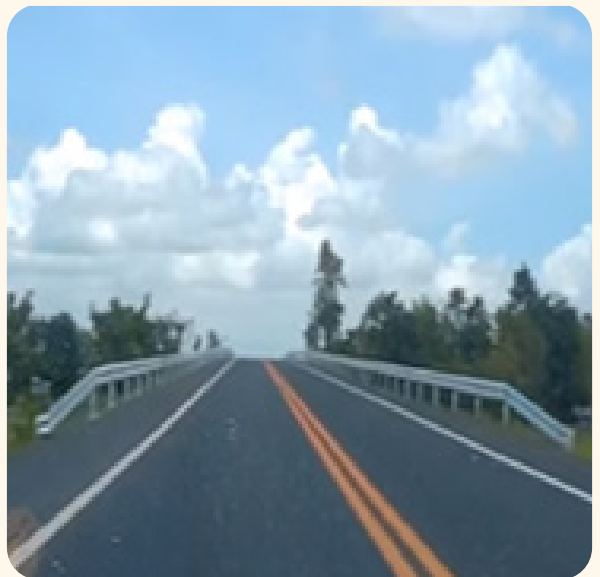

ทางต่างระดับและถนนเลี่ยงเมือง
(ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข
33 – ด่านคลองลึก)
(втขฯ สระแก้ว)

ทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข 3
ตราด – หาดเล็ก
ตอนแยก ตำบลไม้รูด –
บ้านคลองจาก
(втขฯ ตราด)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212
ห้วยใหญ่-ราศูปพนม
(втขฯ มุกดาหาร และนครพนม)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12
บ้านนาโครี – คำชะอี
(втขฯ มุกดาหาร)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 – ด้านสะเดาแห่งที่ 2 (ตอนที่ 1 และ 2)
(เวตฯ สงขลา)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212
ช่วง อ.โพนพิสัย – บึงกาฬ ตอน 1 (4 ช่องจราจร)
(เวตฯ นครพนม)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 22 ช่วงสกลนคร - นครพนม
ตอน 1 (4 ช่องจราจร) (เวตฯ นครพนม)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1290 สายเชียงแสน-เชียงราย
(4 ช่องจราจร) ตอน 3 (เวตฯ เชียงราย)

2) ทางราง : รถไฟแก่งคอย - คลองสิบก้า - สุดสะพานคลองลึก รวมสะพานข้ามคลองลึก (เวตฯ สระแก้ว)

3) ทางอากาศ : ปรับปรุง ท่าอากาศยานแม่สอด (อาคารผู้โดยสารหลังใหม่ ทางขับ ลานจอด เสริมผิวทางวิ่งเดิม และเพิ่มความยาวทางวิ่ง (เวตฯ ตาก)

2.2 โลจิสติกส์

ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงทอง
(เวตฯ เชียงราย)

2.3 ด้านศุลกากรและการผ่านแดน

ด่านศุลกากร/ด่าน CIQ : ด่านพรมแดน (BCF)
(4 ช่องจราจร) (เวตฯ ตาก)

ด่านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ (เวตฯ สงขลา)

ด่านศุลกากร
หนองคายและ
ลานตรวจสินค้า
แห่งใหม่ (เวตฯ
หนองคาย)

ด่านศุลกากรนครพนมแห่งใหม่ (เขตฯ นครพนม)

ด่านศุลกากรเชียงแสนแห่งใหม่ (เขตฯ เชียงราย)

ด่านศุลกากรบริเวณจุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อน
ระยะที่ 1 (เขตฯ กาญจนบุรี)

ด่านศุลกากรสุโขทัย-ลกและด่านศุลกากรบึงเตา
ระยะที่ 3 (เขตฯ นราธิวาส)

นิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว

นิคมอุตสาหกรรมสงขลา

2.4 นิคมอุตสาหกรรม

2.5 สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

ความก้าวหน้าของการขับเคลื่อน
การพัฒนา

ส่วนที่ 3

ประปา/ชลประทาน : การขยายเขตประปา
แม่สอด การขยายเขตประปาคลองใหญ่
การขยายเขตประปาสะเดา ระยะที่ 1
การขยายเขตประปามือเมืองนครพนม
อ่างเก็บน้ำห้วยลำทรายพร้อมระบบส่งน้ำ
และการขยายเขตประปามือเมืองกาญจนบุรี
การขยายเขตประปานครราชสีมา

3

การเติบโตของอสังหาริมทรัพย์

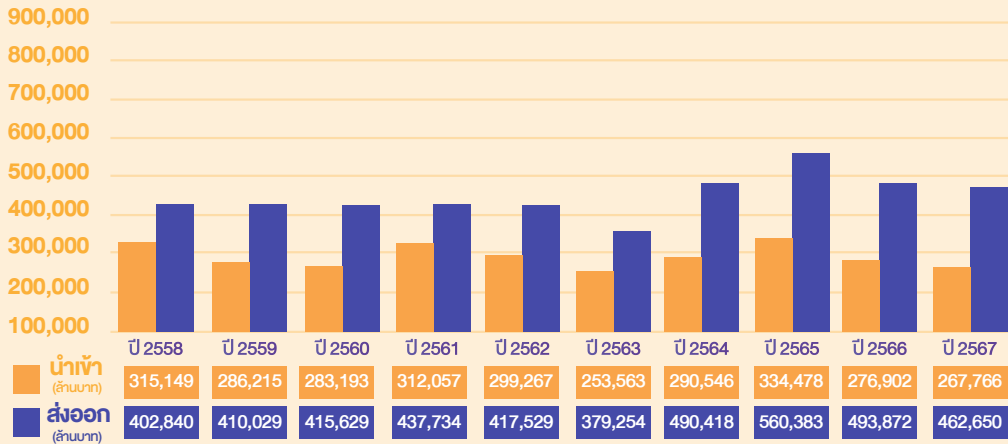
การพัฒนาเขตฯ ขยายแดนก่อให้เกิดการเติบโตของอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่ และพื้นที่โดยรอบ ซึ่งสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ โอกาสในการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

4

การค้าขายแดน

มูลค่าการค้าขายแดนที่ผ่านเขตฯ ชายแดนในช่วงปี 2558 - 2567

มูลค่าการค้าขายแดนของ 10 เขตฯ ชายแดนเฉลี่ยปีละประมาณ 740,000 ล้านบาท โดยไทยได้เปรียบดุลการค้าทุกปี และในปี 2565 มีมูลค่าการค้าขายแดนสูงที่สุด ประมาณ 890,000 ล้านบาท เป็นผลมาจากเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 รวมทั้งไทยและประเทศเพื่อนบ้านเริ่มผ่อนคลายมาตรการการนำเข้า-ส่งออกสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับมูลค่าการค้าขายแดนในปี 2563 ที่เป็นช่วงเริ่มการแพร่ระบาด จึงส่งผลให้มูลค่าการค้าต่ำที่สุด

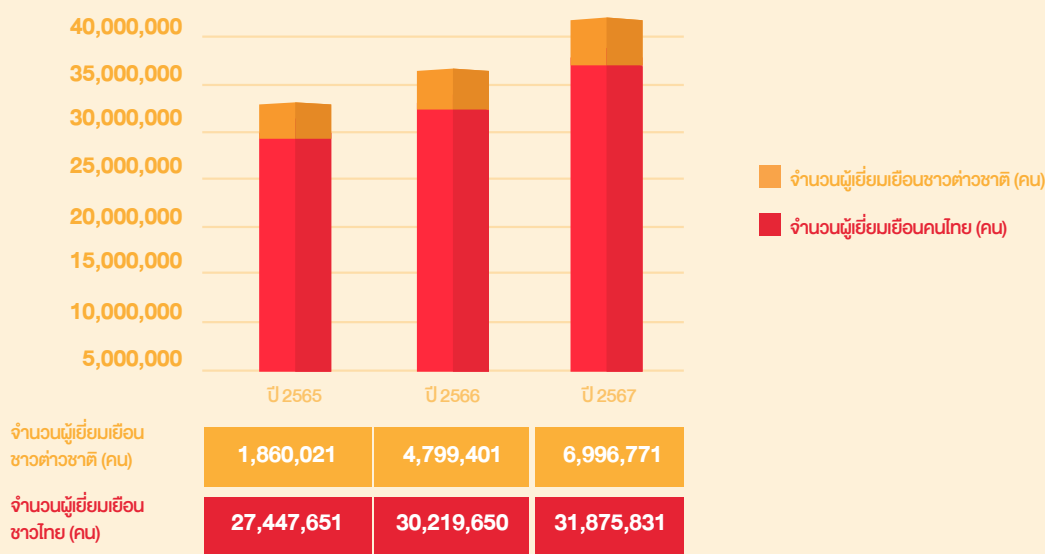

5

การท่องเที่ยว

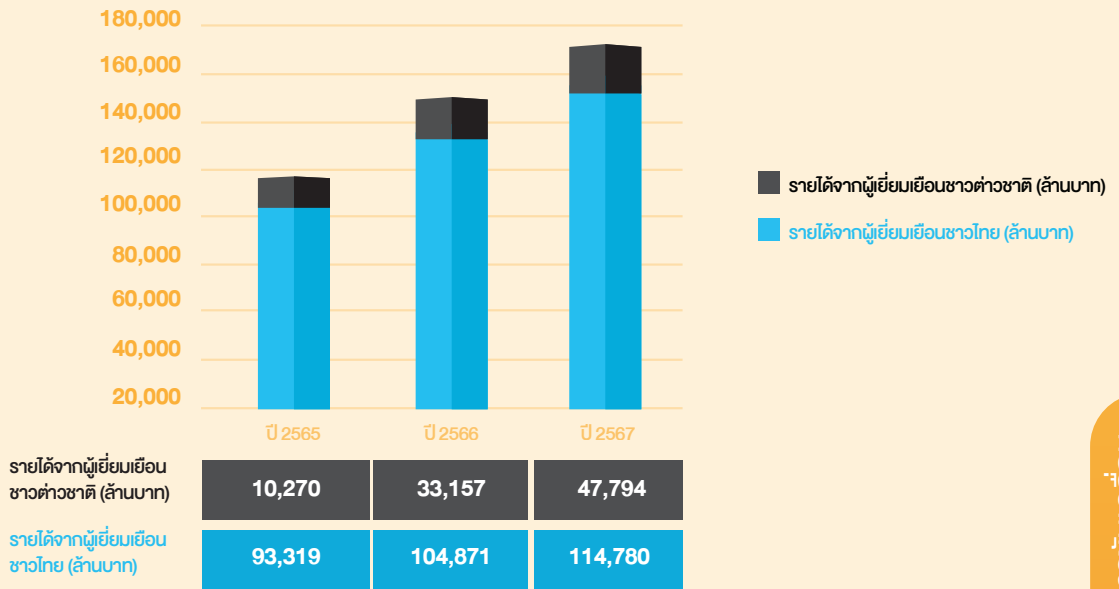
การพัฒนาเขตฯ ชายแดนให้ความสำคัญกับการดึงดูดการลงทุนในกิจการทุกประเภท ทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการบริการ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว ซึ่งในเขตฯ ชายแดนทั้ง 10 แห่ง มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งในเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศาสนา เกษตร สุขภาพ และวิถีชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น การท่องเที่ยวแนวผจญภัย เป็นต้น ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและเกิดกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมการท่องเที่ยว อาทิ ร้านอาหาร ที่พัก การขนส่ง ร้านค้าปลีก และการบริการอื่นๆ โดยภายหลังจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 เริ่มคลี่คลายในปี 2565 ประเทศไทยและต่างประเทศเริ่มผ่อนคลายมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ส่งผลให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 15.25 และมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 25.51

จำนวนผู้เยี่ยมชมในจังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดน 10 แห่ง ปี 2565 – 2567

ในช่วงปี 2565 – 2567 จังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดนที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ กาญจนบุรี คิดเป็นร้อยละ 37.51 สงขลา คิดเป็นร้อยละ 15 และเชียงราย คิดเป็นร้อยละ 14 ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมท่องเที่ยวในสงขลามากที่สุด โดยมีสัดส่วนร้อยละ 50 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมท่องเที่ยวในกาญจนบุรีมากที่สุดโดยมีสัดส่วนร้อยละ 40 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย

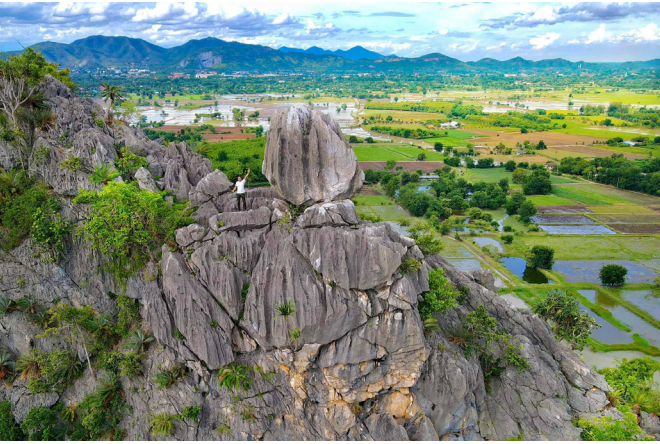
รายได้จากผู้เยี่ยมชมในจังหวัดที่มีเบตฯ ชายแดน 10 แห่ง ปี 2565 – 2567

ในช่วงปี 2565 – 2567 จังหวัดที่มีเบตฯ ชายแดนที่มีรายได้จากผู้เยี่ยมชมสูงที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ เชียงราย คิดเป็นร้อยละ 26 สงขลา คิดเป็นร้อยละ 25 และกาญจนบุรี คิดเป็นร้อยละ 19 หากพิจารณาประเภทของรายได้จากผู้เยี่ยมชม พบว่าจังหวัดสงขลามีรายได้จากผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติสูงที่สุดโดยมีสัดส่วนร้อยละ 54 ขณะที่จังหวัดเชียงใหม่มีรายได้จากผู้เยี่ยมชมชาวไทยสูงที่สุดโดยมีสัดส่วนร้อยละ 30

ภาพตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในเบตฯ ชายแดน

6 SME และชุมชน

- การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การขนส่งผู้โดยสารและสินค้า การท่องเที่ยว การจ้างงาน และช่วยกระตุ้นการบริโภค โดยตั้งแต่ปี 2558 – ปัจจุบันมีสถิติการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจใหม่ในพื้นที่มากกว่า 8,000 ราย และส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) นอกจากนี้ มีโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจาก สกท. มากกว่า 90 โครงการช่วยให้มีการจ้างงานในพื้นที่กว่า 12,000 อัตรา
- การพัฒนาและการลงทุนในพื้นที่ได้ช่วยกระตุ้นการบริโภคและสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในเขตฯ ชายแดนและพื้นที่โดยรอบ ให้ได้รับความสะดวกจากโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งทางบก ทางอากาศ และทางราง ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ได้มาตรฐาน
- กิจกรรมที่ให้การส่งเสริมในเขตฯ ชายแดนเป็นกิจการที่ไม่ส่งผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน ดังนั้นการพัฒนาเขตฯ ชายแดนจึงเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน (ภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และประชาชน) เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเขตฯ ชายแดนให้เติบโตได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

7

คุณภาพชีวิต

การพัฒนาเขตฯ ชายแดน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง เพื่อสนับสนุนการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค การเพิ่มโอกาส การเข้าถึงบริการของภาครัฐ ยกกระดับคุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ดี ของประชาชน โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

7.1 เสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน

การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบและครบวงจร โดยอนุญาตให้ แรงงานต่างด้าวสามารถเข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับ โดยใช้บัตรผ่านแดน และอนุญาตให้ใช้ แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายสำหรับการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจาก สกก. การพัฒนาด่านชายแดนและ การอำนวยความสะดวกการผ่านแดนที่ได้มาตรฐาน ทั้งด้านตรวจคนเข้าเมือง ด้านศุลกากร ด้านตรวจพืช สัตว์และยา รวมทั้งมีการนำระบบตรวจจับใบหน้าบุคคลเฝ้าระวัง และระบบสารสนเทศสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง มาใช้ในการดำเนินงานเพื่อสร้างความมั่นคงและปลอดภัยบริเวณชายแดน

7.2 พัฒนาโรงพยาบาล อาคารรักษาผู้ป่วย และอุปกรณ์ การแพทย์ที่ทันสมัย

เช่น โรงพยาบาล อาคารบำบัดรักษา-คลอด-ผู้ป่วยใน อาคารรักษาโรกระดับสูง-ศูนย์หัวใจ- ศูนย์มะเร็ง-ผ่าตัดและวินิจฉัยโรค ศูนย์ไตเทียม รถพยาบาล เป็นต้น

7.3 พัฒนาระบบตรวจและกำกับคุณภาพแรงงานต่างด้าว

โดยกระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้แรงงานต่างด้าวทุกรายต้องตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละครั้งโดยสถานบริการของรัฐ และต้องมีประกันสุขภาพ

7.4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนให้เป็นเมืองน่าอยู่

โดยพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ไฟฟ้า ประปา สัญญาณอินเทอร์เน็ต ที่ได้มาตรฐานและให้บริการได้อย่างทั่วถึง รวมถึงมีด้านพรมแดนที่ทันสมัย มีระบบรับรองหนังสือผ่านแดนแบบอิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดการด้านมลพิษ พัฒนา Co-working space และศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน รวมทั้งจัดกิจกรรมปลูกป่า และพัฒนาชุมชนต้นแบบ ในการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมให้เป็นเมืองน่าอยู่ที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

7.5 พัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน

กำหนดกิจการเป้าหมายในเขตฯ ชายแดน (13 กลุ่มกิจการ 88 ประเภทกิจการ) ที่ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนทั้งด้านการเกษตร เกษตรแปรรูป อุตสาหกรรม กิจการบริการ และกิจการ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิต/บริการที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มควบคู่กับรักษาสมดุลการพัฒนากับวิถีชีวิต/วัฒนธรรม

7.6 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล

รัฐบาลได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ซึ่งรวมถึง ในเขตฯ ชายแดน 10 แห่ง โดยในช่วงปี 2561 – 2565 มีครัวเรือนที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 44 ซึ่งในปี 2565 มีครัวเรือนที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในเขตฯ ชายแดน ร้อยละ 87 และในส่วนของการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของประชากร (ปี 2565) เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 70 จากปี 2561

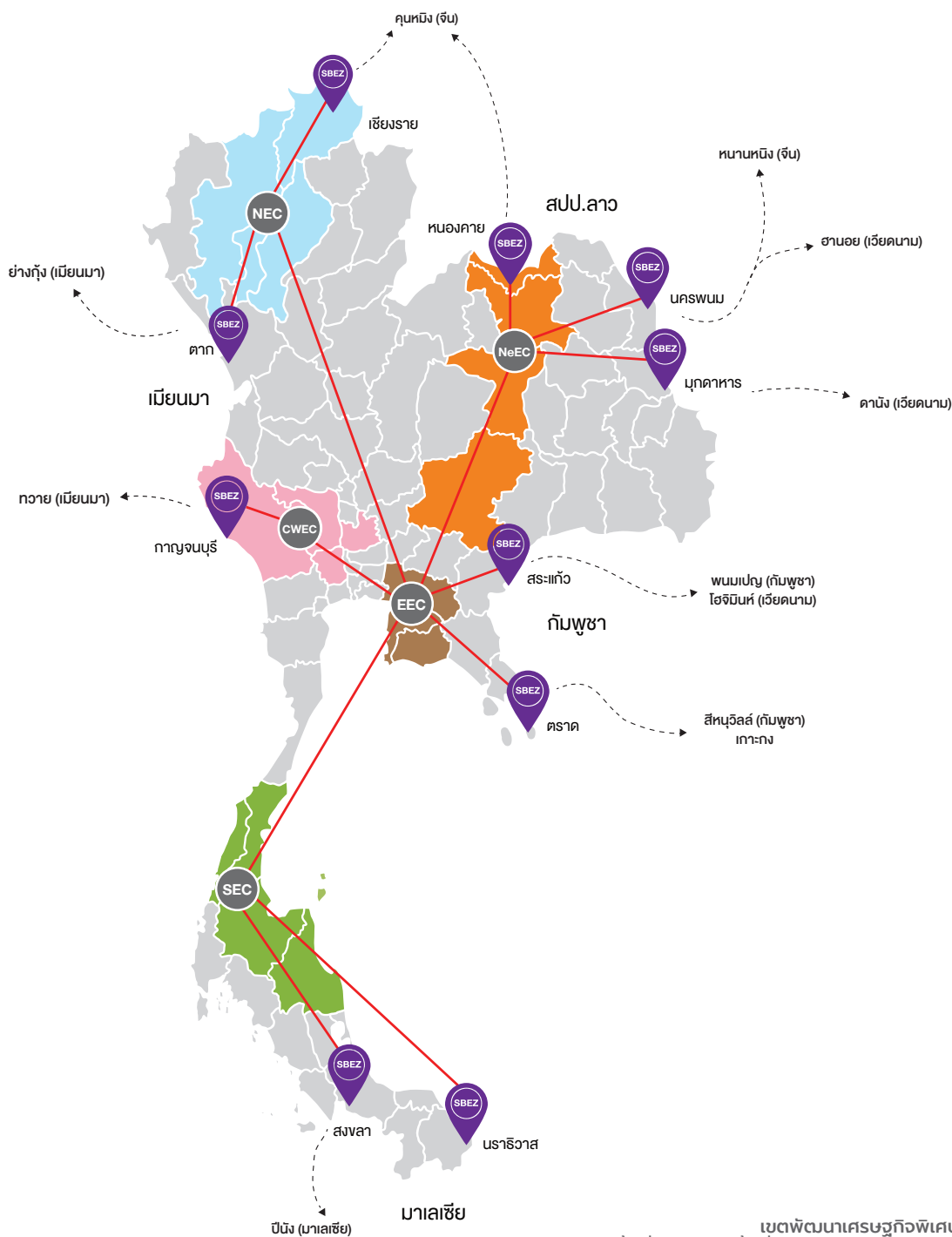

ส่วนที่

4

การพัฒนา
ในระยะต่อไป

ในปัจจุบันและในระยะต่อไปการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนต้องเผชิญกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและบริบทของการพัฒนาทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีพลวัตสูง การขับเคลื่อนการพัฒนาทั้ง 10 เขตฯ จำเป็นต้องปรับบทบาทของภาคการผลิตและบริการในพื้นที่ให้เชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจแห่งอื่นๆ ทั้งในประเทศ และประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้มีความหลากหลายและสามารถมีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทานโดยเฉพาะในปัจจุบันมีเขตฯชายแดน 3 แห่งที่อยู่ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษซึ่งจะเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่เป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคและช่วยยกระดับการพัฒนาเขตฯ ชายแดนให้มีศักยภาพและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น

การผลิตและบริการของเขตฯ ชายแดนจะได้รับการยกระดับให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์หรือใช้เทคโนโลยีได้ในระดับที่สูงขึ้น การเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการท้องถิ่นได้เข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ๆ เช่น การออกแบบ การผลิต การพัฒนาวัตถุดิบ/สายพันธุ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การทำการตลาด และการเข้าถึงแหล่งทุนและช่องทางการตลาดที่หลากหลายขึ้น ซึ่งการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าว ต้องอาศัยการบูรณาการจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการและการพัฒนาต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

ความร่วมมือระหว่างภาคีขับเคลื่อนการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

ภาครัฐ

ดำเนินงานตามภารกิจหลักและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน

ภาคประชาสังคม

มีบทบาทหลักในการส่งเสริมความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการรักษาไว้ซึ่งวิถีชีวิต/คุณค่า/ภูมิปัญญา/วัฒนธรรมของพื้นที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกภาคส่วน อาทิ การให้ข้อมูล การรับฟังความเห็น และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา การเฝ้าระวังและสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาคประชาสังคมสามารถเสนอแนวทางที่เหมาะสม และวิธีการลดผลกระทบจากการพัฒนาแก่ภาครัฐและภาคเอกชน

ภาคเอกชน

การลงทุนของภาคเอกชนเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนในระยะต่อไป โดยการลงทุนของภาคเอกชนจะกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่และภาคเอกชนมีความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการทรัพยากร แรงงาน และการสร้างเครือข่ายระดับนานาชาติ ซึ่งสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่ และการสร้างเครือข่ายธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ

ภาคชุมชนและประชาชน

ได้รับโอกาส/ประโยชน์จากการพัฒนา มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนา ติดตามผลของการพัฒนา และสะท้อนปัญหา/ข้อจำกัด รวมทั้งแนวทางการแก้ไข เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่

การประสานความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาในต่างประเทศ

ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนในระยะต่อไป จะต้องเผชิญกับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในต่างประเทศและความท้าทายใหม่ๆ ที่เข้มข้นและรุนแรงมากขึ้นกว่าที่ได้เผชิญในทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การแสวงหาอำนาจทางภูมิรัฐศาสตร์ ภาวะเศรษฐกิจ การสู้รบและความขัดแย้ง โรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่ ดังนั้น ส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในเชิงกลยุทธ์ของเขตฯ ชายแดน จึงควรสนับสนุนให้มีการ**ประสานความร่วมมือที่ใกล้ชิดกับภาคีการพัฒนาในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง** เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การติดตามนโยบายและทำที่ต่อประเด็นการพัฒนาต่างๆ การหารือแนวทางการดำเนินงานความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ และการดำเนินการแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาคีการพัฒนาดังกล่าวครอบคลุมองค์กระหว่างประเทศ และประเทศทั้งในและนอกภูมิภาค การประสานความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องควรมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ตอบสนองต่อผลประโยชน์ร่วมทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงในด้านต่างๆ ซึ่งดำเนินการได้ทั้งในระดับพื้นที่ (จังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดน) และในระดับประเทศซึ่งไทยมีความพร้อมในด้านของเครื่องมือ กลไกขับเคลื่อน และศักยภาพที่สามารถนำมาต่อยอดการพัฒนาความร่วมมือในระดับนานาชาติได้ ทั้งในเวทีขับเคลื่อนนโยบายระดับชาติ (หน่วยงาน/คณะกรรมการ/คณะทำงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง) เวทีขับเคลื่อนนโยบายระดับภูมิภาค/อนุภูมิภาค (GMS, IMT-GT, ASEAN) และเวทีขับเคลื่อนนโยบายระดับนานาชาติ (APEC, OECD) ที่ประเทศไทยสามารถใช้เป็นช่องทางในการขับเคลื่อนความร่วมมือในเชิงนโยบาย และการดำเนินแผนงาน/โครงการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและประเทศโดยรวม

 พัฒนา

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
โทรศัพท์ 02-280-2740
www.nesdo.go.th